Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 76 § 3 mom., sådant det lyder i lag 634/2009,

ändras 2 § 1 mom. 4 punkten, 12 § 3 mom., 13 § 2 mom., 18 § 1 mom. 3 punkten, 70 § 2 mom. och 3 mom. 4, 5 och 12 punkten, 74 § 3—5 mom., 76 § 2 och 5 mom., 81 § 2 mom., 91 § 1 mom., 92 § 1 mom. 5 punkten, 94 § 1 mom., 101 § 1 och 3 mom., 106 § 1 mom., 108 § 1 mom., 109 §, 111 § 3 mom., 128 och 140 a §, 175 § 1 mom., 182 §, 183 § 1 mom., 198 § 1 mom. och 206 § 1 mom.,

av dem 2 § 1 mom. 4 punkten, 175 § 1 mom. och 183 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1247/2016, 12 § 3 mom., 13 § 2 mom. och 206 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1269/2018, 18 § 1 mom. 3 punkten, 74 § 5 mom., 81 § 2 mom., 91 § 1 mom., 92 § 1 mom. 5 punkten, 94 § 1 mom., 108 § 1 mom. och 109 § sådana de lyder i lag 69/2016, 70 § 3 mom. 4, 5 och 12 punkten sådana de lyder i lag 940/2010, 74 § 3 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1274/2006, 627/2009, 1203/2009, 69/2016 och 1247/2016, 106 § 1 mom. och 111 § 3 mom. sådana de lyder i lag 634/2009, 128 § sådan den lyder i lag 701/2016, 140 a § sådan den lyder i lag 678/2011, 182 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 945/2016 och 1247/2016 samt 198 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 1456/2011 och 1247/2016, samt

fogas till 95 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 69/2016, ett nytt 3 mom. samt till lagen en ny 189 a § som följer:

2 §

Centrala definitioner

I denna lag avses med

— —

4) *oavlönad tid* den tid under vilken en arbetstagare har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning eller rehabiliteringspenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) eller tillfällig ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen (460/2016),

— —

12 §

Ålderspensionens belopp

— —

Om arbetstagarens ålderspension börjar senare än vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den lägsta åldern för ålderspension, höjs den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före begynnelsetidpunkten för den första ålderspensionen samt pensionen enligt 2 mom. med 0,4 procent för varje månad med vilken begynnelsetidpunkten för pensionen skjuts upp till en senare kalendermånad än kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts (*uppskovsförhöjning*). Arbetstagaren har inte rätt till uppskovsförhöjning efter det att den första ålderspension som han eller hon beviljats enligt en arbetspensionslag har börjat.

— —

13 §

Begynnelsetidpunkten för ålderspension

— —

Om arbetstagaren fortsätter arbeta efter att ha uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten, beviljas ålderspension från ingången av den kalendermånad som följer på ansökan om pension. Ålderspension kan då beviljas också retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension efter det att den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten har uppnåtts.

— —

18 §

Ålderspensionen och dess belopp efter partiell förtida ålderspension

Partiell förtida ålderspension ändras till ålderspension när arbetstagaren beviljas ålderspension. Ålderspensionens belopp beräknas då utifrån följande delar:

— —

3) den pension som tjänats in under det år då den partiella förtida ålderspensionen började och därefter i anställningsförhållanden som avslutats före ålderspensionen började, den pension som tjänats in under den i 68 § avsedda tiden med invalidpension som upphört och på basis av de i 74 § avsedda inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid samt den förmån som tjänats in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

— —

70 §

Arbetsinkomster som berättigar till pension

— —

Till den arbetsinkomst som utgör grund för pensionen räknas också för arbetet utgående vederlag som har avtalats att delvis eller helt gottgöras i form av

1) betjäningsavgifter eller gåvor från allmänheten, som beaktas till samma belopp som vid den senaste verkställda beskattningen, om inte annan tillförlitlig utredning om deras belopp presenteras,

2) dagpenning som betalas av en sjukkassa enligt lagen om försäkringskassor och som arbetstagaren erhåller i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal,

3) stöd för privat vård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996), eller något motsvarande annat stöd som betalas av staten eller kommunen,

4) i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats.

Som sådant vederlag för arbete som avses i 1 mom. betraktas bland annat inte

— —

4) en i 66 § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på bolagets aktier, om inte det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption väsentligt understiger aktiens gängse värde då anställningsoptionen ges, och om inte en sådan anställningsoption används inom ett år från det att anställningsoptionen gavs, eller om inte det är fråga om en sådan premie som enligt 5 punkten betraktas som vederlag för arbete,

5) en premie som ges i form av aktier i arbetsgivarbolaget eller i ett annat bolag som hör till samma koncern som arbetsgivarbolaget eller till samma ekonomiska sammanslutning av motsvarande slag, och förutsatt att aktierna noteras på en av myndigheterna övervakad reglerad marknad eller en av myndigheterna övervakad multilateral handelsplattform, eller ges i form av en placeringsdeposition eller på något annat motsvarande sätt, eller ges helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, om värdet på den förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet på aktierna utvecklas under en period på minst ett år från det att premien utlovas till det att den ges,

— —

12) en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft, om inte något annat följer av 2 mom. 4 punkten.

— —

74 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

— —

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

1) 121 procent av den årsinkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning och avses i sjukförsäkringslagen för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, och 21 procent för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetsgivaren,

2) 55 procent av den inkomst som ligger till grund för alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet,

3) 75 procent av den inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till den del dagpenning har erhållits före utgången av den månad under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts,

4) 65 procent av den lön som ligger till grund för dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar för den tid för vilken dagpenning vid smittsam sjukdom har betalats till arbetstagaren,

5) 55 procent av den årsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalats som ett tillägg till pension,

6) 65 procent av den inkomst som ligger till grund för vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner,

7) 65 procent av den arbetsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna, eller för ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring, för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalats som ett tillägg till pension,

8) 62 procent av den årsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning och specialvårdspenning och avses i sjukförsäkringslagen för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, dock så att den inkomst som ligger till grund för partiell sjukdagpenning är hälften av den årsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenning,

9) 65 procent av den arbetsinkomst som ligger till grund för ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt bestämmelserna om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkring eller försäkring för olycksfall i militärtjänst, för den tid för vilken dagpenning har betalats till arbetstagaren, dock inte till den del pension i enlighet med 8 punkten tjänas in av samma orsak.

Den årsinkomst som ligger till grund för förmånerna och som avses i 3 mom. 1, 5 och 8 punkten i denna paragraf beaktas endast om årsinkomsten inbegriper löneinkomst eller företagarinkomst till minst det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten. Som den inkomst som ligger till grund för förmånen betraktas i de situationer som avses i 3 mom. 1 punkten i denna paragraf dock alltid minst 523,62 euro per månad. Om den förmån som avses i den punkten på grund av återgång till arbetet har betalats till ett belopp som motsvarar minimidagpenning, betraktas som den inkomst som ligger till grund för förmånen dock beloppet av den minimidagpenning som betalats till arbetstagaren.

På basis av den inkomst som ligger till grund för en förmån intjänas inte pension för den tid för vilken arbetstagaren har erhållit pension enligt arbetspensionslagarna. Under tiden för partiell förtida ålderspension och familjepension intjänas likväl pension också på basis av den inkomst som ligger till grund för förmånen.

76 §

Inkomst som pension för återstående tid grundar sig på

— —

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas

1) inkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning till det belopp som nämns i 74 § 3 och 4 mom., och

2) andra inkomster som ligger till grund för i 74 § avsedda förmåner för oavlönad tid än de inkomster som nämns i 1 punkten till 100 procent.

— —

Dagpenning enligt sjukförsäkringslagen beaktas på det sätt som avses i 4 mom., om den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningen inbegriper grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, men inte löne- eller företagarinkomst till det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i denna lag.

— —

81 §

Engångsförhöjning av invalidpension

— —

Engångsförhöjningen räknas ut på basis av det sammanlagda beloppet av arbetstagarens löpande pensioner enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn. Förhöjningen bestäms enligt arbetstagarens ålder vid ingången av året för förhöjningen. Förhöjningsprocenten är 25, om arbetstagaren vid ingången av året för förhöjningen är högst 31 år. Förhöjningsprocenten sjunker med 1,0 procentenheter för varje därpå följande levnadsår.

91 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvalidpension eller partiell förtida ålderspension, om

1) den efterlevande maken inte får arbetspension på basis av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension eller partiell förtida ålderspension,

2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånslåtarens död eller vid den tidpunkt då efterlevandepensionen minskas första gången, och

3) de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvalidpensionen eller den partiella förtida ålderspensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, tillsammans är minst 25 procent mindre än den pension som i enlighet med 88 § har fastställts för den efterlevande maken.

— —

92 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

— —

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag,

— —

94 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning

enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadelagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadelagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

— —

95 §

Regressrätt

— —

Om invalidpension, familjepension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om ansvar i spårtrafik, betalas arbetstagaren invalidpension, familjepension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om ansvar i spårtrafik.

101 §

Pensionsansökan

En arbetstagare ska ansöka om pension hos pensionsanstalten genom en ansökan vars innehåll har fastställts av Pensionsskyddscentralen och med uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av pensionsärendet. Om pensionsanstalten redan har de uppgifter som behövs för att avgöra pensionsärendet, kan pensionsanstalten avgöra ärendet också utifrån en ansökan av annat slag från arbetstagaren. Till ansökan ska fogas den utredning som behövs för att pensionsärendet ska kunna avgöras.

— —

Närmare bestämmelser om ansökan om pension utfärdas genom förordning av statsrådet.

106 §

Arbete enbart i branscher som omfattas av arbetspensionslagarna för den privata sektorn

Om en arbetstagare har omfattats endast av pensionsskydd enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn, avgörs hans eller hennes pensionsärende av den pensionsanstalt som avses i 1 § 3 mom. och i vilken hans eller hennes arbetsinkomster enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn varit försäkrade till det största beloppet under den senaste kalendermånaden (*avgörande pensionsanstalt inom den privata sektorn*). Den senaste kalendermånaden är den

kalendermånad under vilken arbetstagaren senast har haft försäkrade arbetsinkomster före den månad då pensionsansökan blev anhängig. Den avgörande pensionsanstalten inom den privata sektorn betalar också pensionen och sköter övriga uppgifter som en pensionsanstalt ska sköta. Pensionsanstalten avgör och betalar dessutom pension som tjänats in på basis av oavlönad tid enligt 74 § samt en förmån som tjänats in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

— —

108 §

Förhandlingsskyldighet

Keva ska som sista pensionsanstalt före sitt beslut begära att den avgörande pensionsanstalten inom den privata sektorn ger en bedömning av arbetstagarens arbetsförmåga, om

1) Keva med stöd av 33 § 1 mom. 1 punkten i pensionslagen för den offentliga sektorn avgör arbetstagarens rätt till invalidpension utifrån arbetsoförmåga som har börjat medan en anställning inom den offentliga sektorn varade,

2) arbetstagaren vid tidpunkten för pensionsfallet har ett arbetsavtalsförhållande som är försäkrat enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn parallellt med ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande enligt pensionslagen för den offentliga sektorn, och

3) arbetstagaren har arbetsinkomster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn till ett belopp av minst 12 566,70 euro under de två sista kalenderåren av den granskningstid som avses i 76 § 1 mom.

— —

109 §

Behörigheten för den pensionsanstalt som betalar pension eller fattat förhandsbeslut när ny pension beviljas

En pensionsanstalt inom den privata sektorn eller Keva som betalar ålders-, partiell förtida ålders-, invalid- eller arbetslivspension till en pensionstagare sköter den sista pensionsanstaltens uppgifter när pensionen ändras till ålderspension, en arbetstagare som får ålderspension beviljas ny ålderspension eller den som får partiell förtida ålderspension beviljas den partiella förtida ålderspensionens andra andel på 25 procent.

En ansökan om invalidpension och arbetslivspension från den som får partiell förtida ålderspension avgörs av den pensionsanstalt som betalar den partiella förtida ålderspensionen.

Om en pensionsanstalt inom den privata sektorn eller Keva betalar invalidpension som rehabiliteringsstöd, avgör samma pensionsanstalt ansökan om fortsatt invalidpension och sköter övriga uppgifter som hör till pensionsanstalten i invalidpensionsärendet. Om en arbetstagare efter avslutad invalidpension på nytt ansöker om invalidpension och denna nya pension bestäms på tidigare grunder, avgör den pensionsanstalt som betalat den tidigare invalidpensionen ansökan och sköter övriga uppgifter som en pensionsanstalt ska sköta i ett invalidpensionsärende.

Om en pensionsanstalt inom den privata sektorn eller Keva har fattat ett förhandsbeslut om delinvalidpension, arbetslivspension eller arbetspensionsrehabilitering, avgör samma pensionsanstalt också pensionen som grundar sig på förhandsbeslutet och sköter den sista pensionsanstaltens uppgifter.

Om en förmånslåtare vid sin död fick pension från en pensionsanstalt inom den privata sektorn eller Keva, avgör den pensionsanstalt som betalat pensionen en ansökan om familjepension efter förmånslåtaren och sköter pensionsanstaltens övriga uppgifter som gäller familjepensionen.

111 §

Pensionsskyddscentralens beslutanderätt och närmare bestämmelser

— —

Närmare bestämmelser om hur den behöriga pensionsanstalten enligt 106, 107, 107 a, 108 och 109 § bestäms och dess uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet föreskrivs det också närmare om hur granskningstiden enligt 107 a § för de försäkrade arbetsinkomsterna under de två senaste kalenderåren bestäms. Genom förordning av statsrådet kan det även föreskrivas om en kortare granskningstid för de försäkrade arbetsinkomsterna än de två senaste kalenderåren, om det finns försäkrade arbetsinkomster för en kortare granskningstid än två år.

128 §

Sökande av ändring

För sökande av ändring finns besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och försäkringsdomstolen. Bestämmelser om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och nämndens medlemmar finns i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) och bestämmelser om försäkringsdomstolen i domstolslagen (673/2016) och lagen om rättegång i försäkringsdomstolen (677/2016).

Ändring i ett beslut som en pensionsanstalt eller Pensionsskyddscentralen har meddelat med stöd av denna lag får sökas hos besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Ändring i ett beslut som besvärsnämnden för arbetspensionsärenden har meddelat i ett besvärsärende får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen. Bestämmelser om ändringssökande finns i 9 kap. och i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Ändring i Pensionsskyddscentralens beslut enligt 111 § 1 mom. om vilken pensionsanstalt som är behörig att behandla en pensionsansökan får inte sökas genom besvär.

140 a §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av retroaktivt beviljad primär förmån eller annan pension

Om pensionstagaren retroaktivt, efter det att beslutet har meddelats, har beviljats en primär förmån eller pension som avses i 94 § eller sådan pension som avses i 91 a § 1 och 2 mom., kan pensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

175 §

Pensionsanstalternas ansvar för invalidpensionen

För kostnaderna för sådan invalidpension i fråga om vilken den försäkrades sammanlagda arbetsinkomster enligt denna lag och lagen om sjömanspensioner under de två sista kalenderåren av den granskningstid som avses i 76 § 1 mom. i denna lag uppgår till minst 12 566,70 euro svarar respektive pensionsanstalt, till vars verksamhetskrets den försäkrade hörde under de kalenderåren. Pensionsanstalten svarar för kostnaderna i samma förhållande som de i respektive pensionsanstalt försäkrade, av denna lag omfattade arbetsinkomsternas andel utgör av det sammanlagda beloppet av motsvarande arbetsinkomster enligt de pensionslagar som nämns i 3 §, inkomsten för återstående tid som hänför sig till en invalidpension som upphört samt de i 74 §

avsedda arbets- och förvärvsinkomsterna enligt 76 § 2 mom. och de i 76 § 4—6 mom. avsedda arbets- och förvärvsinkomsterna under de nämnda två kalenderåren.

— —

182 §

Sysselsättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna

Sysselsättningsfonden som avses i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) betalar Pensionsskyddscentralen en andel av arbetspensionskostnaderna med vilken ansvaret och kostnaderna för beaktande av arbetslöshets- och utbildningsperioder täcks i fråga om

1) i denna lag avsedda pensionsanstalter som sköter arbetstagares pensionsförsäkring,

2) den i lagen om sjömanspensioner avsedda sjömanspensionskassan,

3) Keva till den del den svarar för det pensionsskydd som avses i pensionslagen för den offentliga sektorn enligt 2 § 1 mom. 2 punkten i lagen om Keva,

4) kyrkans pensionsfond till den del den svarar för det pensionsskydd som avses i pensionslagen för den offentliga sektorn enligt 1 § i lagen om finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans pensionsskydd,

5) Folkpensionsanstalten till den del den svarar för det pensionsskydd som avses i pensionslagen för den offentliga sektorn enligt 13 § i lagen om Folkpensionsanstalten,

6) den pensionsanstalt som sköter pensionsskyddet enligt den pensionsstadga som fastställts med stöd av 11 § 2 mom. 6 punkten i lagen om Finlands Bank, och

7) kyrkosamfundets centralfond, som sköter pensionsskyddet enligt de pensionsbestämmelser som grundar sig på lagen om ortodoxa kyrkosamfundet.

Sysselsättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna baserar sig på i de i 1 mom. nämnda pensionsanstalterna försäkrade förmånstagarnas arbets- och förvärvsinkomster som ligger till grund för de i 74 § 3 mom. 2, 3 och 6 punkten avsedda förmånerna och till vilka beloppet av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift läggs till minskat med 1,2 procentenheter. Sysselsättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna fastställs så att den enligt uppskattning motsvarar det belopp som skulle erhållas om det för de ovan avsedda arbets- och förvärvsinkomsterna skulle betalas en avgift som motsvarar den genomsnittliga arbetspensionsförsäkringsavgiften enligt denna lag.

Sysselsättningsfonden ska årligen betala sin andel av arbetspensionskostnaderna till Pensionsskyddscentralen inom den tid som anges i kostnadsfördelningsgrunderna. De medel som Sysselsättningsfonden betalat gottskriver Pensionsskyddscentralen de i 1 mom. nämnda pensionsanstalterna i förhållande till de försäkrade arbetsinkomsterna så att de i 1 mom. avsedda pensionsanstalternas andel av ansvaret för Pensionsskyddscentralens kostnader dras av från medlen före gottskrivningen. Närmare bestämmelser om gottskrivning av Sysselsättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna ingår i de kostnadsfördelningsgrunder som nämns i 183 § 2 mom.

Den i 2 mom. avsedda andel av arbetspensionskostnaderna som Sysselsättningsfonden ska betala fastställs genom beslut av social- och hälsovårdsministeriet på framställning av Pensionsskyddscentralen. Social- och hälsovårdsministeriet kan också på gemensam framställning av Pensionsskyddscentralen och Sysselsättningsfonden fastställa ett förskott för Sysselsättningsfonden.

183 §

Utredning av kostnader

Pensionsskyddscentralen utreder kalenderårsvis hur det ömsesidiga ansvaret mellan de pensionsanstalter som sköter verkställigheten av arbetspensionslagarna beträffande det föregående

kalenderåret fördelar sig i fråga om de kostnader som avses i 174—181 § och Sysselsättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna som avses i 182 § med beaktande av vad pensionsanstalterna inom den privata sektorn och Keva i egenskap av sista pensionsanstalt har betalat i pensioner eller som andra förmåner som en annan pensionsanstalt ansvarar för. I fråga om Keva, som varit sista pensionsanstalt, beaktas i utredningen vad som i lagen om Keva, i lagen om finansiering av statens pensionsskydd, i lagen om finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans pensionsskydd och i 13 § i lagen om Folkpensionsanstalten föreskrivs om finansiering av pensionsskyddet enligt pensionslagen för den offentliga sektorn.

— —

189 a §

Arbetsinkomster som berättigar till pension vid försummelse av skyldigheten att ordna arbetspensionsförsäkring

Om arbetsgivaren systematiskt har försummat sin skyldighet att ordna pensionsskydd enligt 141 eller 147 § eller sin anmälningsskyldighet enligt 144 § och arbetstagaren har varit medveten om försummelsen samt genom sin eget förfarande möjliggjort försummelsen och på så sätt också undvikit att arbetstagares arbetspensionsförsäkringsavgift innehålls på lönen, har arbetstagaren inte rätt till pension enligt denna lag till den del pensionen grundar sig på inkomster vars försäkring har försummats. Pensionsanstalten ska på arbetstagarens begäran meddela arbetstagaren ett beslut om de inkomster som inte berättigar till pension med stöd av denna paragraf.

198 §

Rätt att få uppgifter för avgörande av ärenden och verkställighet av lagstadgade uppgifter

Pensionsanstalterna, Pensionsskyddscentralen och en besvärsinstans enligt denna lag har rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter

1) av en arbetsgivare eller någon annan som betalar ersättning på basis av utfört arbete, av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik och av myndigheter och andra som omfattas av offentlighetslagen få de uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett anhängigt försäkrings-, pensions- eller förmånsärende eller som annars är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter som föreskrivs i denna lag eller i lagen om Pensionsskyddscentralen, i EU:s grundförordning om social trygghet eller EU:s tillämpningsförordning om social trygghet eller i en överenskommelse om social trygghet,

2) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) samt av den som verkställer rehabilitering och av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård, socialserviceproducenter och vårdinrättningar få följande uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av det pensions- eller förmånsärende som behandlas, om inte sökanden själv lämnar dem:

a) utlåtanden och andra handlingar som har upprättats för ett arbetspensions- eller rehabiliteringsärende,

b) B-läkarutlåtanden som har upprättats under de två åren före begäran om information för sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning, rehabiliteringsstöd, partiellt rehabiliteringsstöd, invalidpension, delinvalidpension, arbetslivspension, möjligheter att fortsätta i arbetet eller yrkesinriktad rehabilitering samt omfattande B-läkarutlåtanden som gäller arbetsförmåga och som har upprättats under de två åren före begäran om information,

c) andra uppgifter ur den pensionssökandes journalhandlingar och om den pensionssökandes rehabilitering, hälsotillstånd, vård och arbetsförmåga än de uppgifter som avses i underpunkterna a och b.

— —

206 §

Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

1) till vederbörande myndighet och organ de uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av uppgifter enligt EU:s grundförordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,

2) till Skatteförvaltningen de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den övervakningsskyldighet som föreskrivs i lagen om förskottsuppbörd, om det finns skäl att misstänka att arbetsgivaren inte har fullgjort sin innehållningsskyldighet,

3) till en personuppgiftsansvarig som bedriver kreditupplysningsverksamhet de uppgifter om en enligt denna lag utsökningsbar arbetspensionsförsäkringsavgiftsfordran hos en arbetsgivare som den personuppgiftsansvarige enligt lag har rätt att föra in i kreditupplysningsregistret,

4) till arbetarskyddsmyndigheten de uppgifter som är nödvändiga för att myndigheten ska kunna fullgöra sin tillsynsskyldighet enligt lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), om det finns skäl att misstänka att en beställare har försummat sin utredningsskyldighet eller att beställarens avtalspart har lämnat felaktiga intyg över att pensionsförsäkringsskyldigheten har uppfyllts eller pensionsförsäkringsavgifter betalats,

5) till Sysselsättningsfonden de uppgifter som är nödvändiga för att fonden ska kunna fullgöra sin tillsynsskyldighet enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner, om det finns skäl att misstänka att en arbetsgivare har försummat sin skyldighet att betala arbetslöshetsförsäkringspremier,

6) till Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolag som verkställer lagstadgad olycksfallsförsäkring nödvändiga uppgifter om arbetsgivaren och försäkringen i syfte att fullfölja en för centralen och bolagen lagstadgad tillsynsuppgift, om det finns skäl att misstänka att en arbetsgivare inte har uppfyllt sin lagstadgade avgifts- och försäkringsplikt,

7) till Statskontoret de uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som gäller påförande av försummelseavgift enligt denna lag,

8) till den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik de uppgifter som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 95 § 2 och 3 mom. i denna lag.

— —

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020. Bestämmelserna i 70 § 2 mom. och 3 mom. 4, 5 och 12 punkten träder dock i kraft först den 1 januari 2021.

På en sådan dagpenningsförmån enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) som lagen om ändring av sjukförsäkringslagen (535/2019) inte tillämpas på med stöd av 1 mom. i den lagens ikraftträdandebestämmelse, och en sådan rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) som lagen

om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (536/2019) inte tillämpas på med stöd av den lagens ikraftträdandebestämmelse, tillämpas 74 och 76 § i den lydelse som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Vad som i denna lag föreskrivs om en förmån eller ersättning enligt lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) tillämpas på en motsvarande förmån enligt lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990).

Vad som i denna lag föreskrivs om en förmån eller ersättning enligt trafikförsäkringslagen (460/2016) tillämpas på en motsvarande förmån enligt den upphävda trafikförsäkringslagen (279/1959).

Bestämmelserna i 95 § 3 mom. i denna lag tillämpas på situationer där ett skadefall enligt lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999) har inträffat den 1 januari 2017 eller därefter.

Bestämmelserna i 106 § 1 mom. i denna lag tillämpas på en pensionsansökan som blir anhängig den 1 januari 2020 eller därefter.

Helsingfors den 30 december 2019

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Aino-Kaisa Pekonen